

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

NGHỀ SƯ PHẠM

KIM ĐỒNG

TỦ SÁCH HƯỚNG NGHIỆP
NHẤT NGHỆ TINH

Tác giả:

Nguyễn Thăng Vu (chủ biên)

Nhà giáo Đỗ Kim Hồi

(Nguyên chuyên viên Sở Giáo dục và

Đào tạo Hà Nội)

Phạm Quang Vinh - Võ Hằng Nga

NGHỀ SƯ PHẠM

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

TOA TÀU SỐ 3

NGHỀ SƯ PHẠM

MỤC LỤC

◆ Lời ngỏ.....	5
Hàng ghế số 1 - Câu chuyện nghề giáo.....	6
Hàng ghế số 2 - Sư phạm là gì?.....	10
Hàng ghế số 3 - Trong ngành sư phạm, bạn sẽ làm gì?.....	12
Hàng ghế số 4 - Một ngày của nhà giáo.....	17
Hàng ghế số 5 - Những lý do để bạn chọn nghề giáo.....	23
Hàng ghế số 6 - Những phẩm chất giúp bạn thành đạt trong nghề giáo.....	32
Hàng ghế số 7- Học sư phạm ở đâu?.....	43
Hàng ghế số 8 - Bạn quyết định.....	42
Hàng ghế số 9 - Bạn muốn biết.....	44
◆ Góc chia sẻ.....	59

Copyright © by Kim Dong Publishing House

Táo phẩm do Nhà xuất bản Kim Đồng giữ bản quyền

Nhất nghệ tinh...

Hàng năm, mỗi độ hè đến, lại có hàng triệu bạn đọc Kim Đồng đứng trước ngưỡng cửa các trường đại học, cao đẳng và trung học chuyên nghiệp với câu hỏi: Mình nên thi vào trường nào nhỉ? Nên chọn ngành nghề nào cho phù hợp đây?

Ngày nay, khi sự phát triển của xã hội kéo theo sự mở rộng và biến đổi của các ngành nghề, việc chọn nghề đang trở nên khó khăn hơn bao giờ hết. Các bạn trẻ không chỉ dựa vào sự tư vấn từ phía nhà trường, cha mẹ... mà còn cần một cẩm nang với những chỉ dẫn cơ bản, làm tiền đề cho sự lựa chọn chính xác. Với sự tham gia của các chuyên gia trong từng lĩnh vực, Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh của Nhà xuất bản Kim Đồng ra đời với mong muốn đáp ứng phần nào nhu cầu cấp thiết ấy.

Mỗi cuốn sách được kết cấu như một toa tàu, mỗi toa tàu là một nghề trong đoàn tàu hướng nghiệp song hành cùng bạn trên hành trình vào tương lai. Ngay từ khi còn ngồi trên

ghế nhà trường, các bạn đã có thể chủ động tìm hiểu về các ngành nghề đa dạng, phong phú trong xã hội. Qua từng hàng ghế, bạn sẽ biết nghề đó là gì, làm việc ở đâu, cần những tố chất gì, đào tạo ra sao...

Ngoài ra, phần *Góc chia sẻ* còn cung cấp những trao đổi, giải đáp cụ thể hơn về các ngành nghề, phương pháp hiệu quả để lựa chọn nghề nghiệp, cũng như những chia sẻ, nhận xét của chính các bạn...

Tất nhiên, dù là ai chăng nữa, cũng không bao giờ đưa ra được những chỉ dẫn, góp ý cụ thể cho từng trường hợp. Bởi vậy, khi xây dựng tủ sách này, chúng tôi chỉ có một mong ước là các bậc phụ huynh, các bạn học sinh, sinh viên có thể tìm kiếm ở nơi đây những thông tin có ích cho mình. Và nếu như những thông tin ấy thực sự có ích trong hành trang của các bạn trên đường đi tới thành công trong nghề nghiệp, thì đó chính là niềm vui lớn của chúng tôi.

Nhà xuất bản Kim Đồng xin chân thành cảm ơn sự ủng hộ và cộng tác nhiệt tâm của các vị cộng tác viên để bộ sách được ra mắt bạn đọc.

NHÀ XUẤT BẢN KIM ĐỒNG

*Số người cao quý vì học
nhiều hơn là bởi tự nhiên*

Xi-xê-rô

Với rất nhiều ưu đãi và cơ hội việc làm cao, sử phạm vẫn đang là một trong những sự lựa chọn hàng đầu trong các hồ sơ đăng ký vào đại học.

Đảng và Nhà nước ta coi giáo dục là quốc sách. Ngành giáo dục đang được quan tâm và đầu tư rất nhiều. Chưa bao giờ, với nghề giáo, bạn lại có nhiều cơ hội phát triển như bây giờ.

Và bạn, biết đâu, khi đã vào nghề, bạn lại chẳng góp sức mình cho sự nghiệp giáo dục đang rất cần đổi mới mạnh mẽ ở nước ta.

Nhưng trước hết, chúng ta hãy cùng khám phá một ngành nghề tưởng như quen thuộc song còn bao điều có thể bạn chưa biết với *Toa tàu số 3*:

NGHỀ SỬ PHẠM

📖 HÀNG GHẾ SỐ 1

▶ CÂU CHUYỆN NGHỀ GIÁO

Đón bạn ở *Hàng ghế số 1* là người thầy vĩ đại bậc nhất trong những người thầy vĩ đại của dân tộc Việt Nam ta: thầy Chu Văn An.

Nếu bạn từng vào Văn Miếu - Quốc Tử Giám, hẳn bạn đã thấy gian thờ Chu Văn An. Suốt mấy chục năm, thầy Chu Văn An đã dạy dỗ học trò tại “trường đại học đầu tiên của nước ta” này.

Đỗ cao trong kỳ thi nhưng Chu Văn An không ra làm quan mà mở trường dạy học. Học trò của thầy có đủ mọi tầng lớp trong xã hội: từ

hoàng tử, quý tộc đến những trẻ nghèo. Dân gian vẫn truyền nhau nhiều câu chuyện về Chu Văn An và những môn sinh. Có những chuyện đã thành bài học về đạo thầy trò, lại có chuyện đã được dệt thành huyền thoại như câu chuyện về người học trò con trai của thủy thần.

Truyện kể rằng danh tiếng của Chu Văn An vang xa tới mức hai con của thủy thần cũng tới xin theo học. Ngày tháng trôi qua, hai người ấy được thầy dạy cho “cái chữ” và “đạo làm người”. Rồi đến một năm trời hạn hán kéo dài, nhân dân lâm than. Theo nguyện vọng tha thiết của thầy Chu, người học trò con trai thủy thần đã hóa phép vẫy mực làm mưa, dù biết rằng mình sẽ phải trả giá bằng mạng sống. Đất đai và vạn vật đang bị ánh mặt trời thiêu đốt gặp cơn mưa lập tức hồi sinh. Chỉ có điều nước mưa đen như mực, để lại vết tích là Đám Mực.

Câu chuyện cảm động ấy vẫn được kể từ đời này qua đời khác như một truyền thuyết bất diệt về lòng yêu thương nhân dân và về sức cảm hóa kỳ diệu của người thầy. Đâu dễ có nghề nào, ngoài nghề giáo, có thể làm nên sức lay động thiêng liêng đến cả thần linh như thế?

☞ HÀNG GHẾ SỐ 2

➤ SƯ PHẠM LÀ GÌ ?

Bạn sẽ dễ dàng nhận ra: trong hai chữ *sư phạm* thì *sư* có nghĩa là thầy.

Người xưa vẫn quan niệm cho con đi học là để mong nhận được “đám ba chữ” của thánh hiền. Thầy là người đưa đến cho trò những lời thánh hiền dạy ấy... Song dân nước ta, ngay từ rất sớm, cũng đã thấy rằng thầy không chỉ dạy chữ. Bởi con cái họ, nếu có phải cố học lấy đám ba chữ, thì chưa hẳn để “làm vương làm tướng”, mà chủ yếu là để “ra người”, để “nên người”.

Người ta trông mong thầy dạy cho con mình thực sự làm người: Dạy lễ nghĩa, ăn nói, cư xử, dạy cách từ một góc đã biết suy ra các góc còn chưa biết như “*người thầy của muôn đời*” là Khổng Tử từng nói đến. Cho nên đi học là học chữ, nhưng còn là “*học ăn, học nói, học gói, học mở*”.

Thế còn chữ *phạm*?

Trong *sư phạm* thì *phạm* có nghĩa là *khuôn thước*, là *mẫu mực*. Yêu cầu về sự mẫu

mực, khuôn thước này nhất định phải được đặt ra trước tiên cho người đã chọn nghiệp làm thầy. Chấp nhận làm thầy giáo nghĩa là bạn đã chấp nhận làm một tấm gương.

Tấm gương ấy phải được người thầy giáo làm nên, để in dấu ấn của mình vào ký ức và sự quý trọng của học trò, bằng toàn bộ con người mình, chứ không chỉ qua lời giảng. Và ngay cả lời giảng cũng sẽ nhạt nhẽo và giả tạo biết bao nếu không chân thật, không được “bảo hiểm” bằng vốn sống và nhân cách của chính thầy.

Ngày nay, ngành sư phạm đã phát triển thành một hệ thống quy mô và có tổ chức chặt chẽ. Ở một số nước như Mỹ, Anh, Pháp, Đức, Ôt-xtrâyli-a... giáo dục là một “ngành công nghiệp” lớn, mang lại nhiều lợi nhuận và tạo ra ra khối lượng lớn công ăn việc làm cho xã hội.

Còn tại Việt Nam, ngành sư phạm đang chuyển mình trong những cải tiến không ngừng nhằm nâng cao chất lượng giáo dục, chăm sóc, nuôi dưỡng tốt hơn sức khoẻ trí tuệ cộng đồng.

HÀNG NGHỀ SỐ 3

► THÔNG NGÀNH SƯ PHẠM, BẠN SẼ LÀM GÌ ?

Chiếm số lượng đông đảo nhất trong hệ thống giáo dục ở bất kỳ quốc gia nào là khu vực các trường phổ thông (tiểu học, trung học cơ sở, trung học phổ thông).

Theo thống kê, năm học 2003 - 2004, cả nước ta có gần 26.500 trường phổ thông với hơn 17,5 triệu học sinh. Trường phổ thông có nhiệm vụ cung cấp những kiến thức nền, cơ bản và toàn diện cho học sinh.

Các trường đại học, cao đẳng... chủ yếu đào tạo kiến thức chuyên ngành cho đối tượng học viên đã tốt nghiệp phổ thông trung học.

Các trường dạy nghề và trung học chuyên nghiệp... đào tạo những cán bộ kỹ thuật và công nhân, liên quan tới những nghề nghiệp cụ thể.

Như vậy, khi bạn chọn làm việc trong ngành sư phạm, tùy thuộc vào trình độ, năng lực và sở thích, bạn có thể trở thành:

► Giáo viên mầm non, giáo viên tiểu học

Yêu cầu: tốt nghiệp các trường trung học sư phạm, hoặc đại học sư phạm khoa giáo dục tiểu học.

Giáo viên mầm non và tiểu học làm việc tại các trường mẫu giáo, tiểu học (còn gọi là trường cấp I), thường được phân giảng dạy nhiều môn học. Ngoài giảng dạy, những giáo viên này thường còn chịu trách nhiệm trông nom, chăm sóc các em học sinh trong thời gian ở trường.

► Giáo viên trung học cơ sở, trung học phổ thông

Yêu cầu với giáo viên trung học cơ sở: tốt nghiệp cao đẳng sư phạm.

Yêu cầu với giáo viên trung học phổ thông: tốt nghiệp đại học sư phạm.

Giáo viên trường trung học cơ sở (thường gọi là trường cấp II) và trung học phổ thông (thường gọi là trường cấp III) được đào tạo chuyên biệt về từng môn học như Văn, Toán, Lịch sử, Địa lý, tiếng Anh... Họ có nhiệm vụ giúp học sinh “đào sâu” hơn những môn học đã được giới thiệu ở trường tiểu học cũng như đến với những môn học mới.

► **Giáo viên trung học chuyên nghiệp**

Yêu cầu: tốt nghiệp đại học sư phạm hoặc đại học khác, tùy thuộc vào các chuyên ngành đào tạo của trường.

► **Giảng viên đại học, cao đẳng...**

Yêu cầu: tốt nghiệp đại học trở lên.

Dựa trên lĩnh vực chuyên môn, giảng viên được tổ chức thành các khoa, bộ môn. Chức năng chính của giảng viên là giảng dạy và chỉ dẫn cho sinh viên, hướng dẫn sinh viên làm nghiên cứu khoa học, khóa luận tốt nghiệp...

Đồng thời, giảng viên cũng chiếm một phần quan trọng trong đội ngũ nghiên cứu. Họ thường công bố những công trình, khám phá của mình trong các bài báo chuyên ngành, sách và trên các phương tiện truyền thông đại chúng khác... Các giảng viên đại học, cao đẳng do đặc thù nghề nghiệp luôn gắng theo kịp những tiến bộ trong lĩnh vực của mình bằng việc đọc những tài liệu mới, thảo luận với đồng nghiệp và các nhà chuyên môn khác, tham gia vào những hội nghị chuyên ngành...

► **Giáo viên dạy các môn văn hóa, kỹ thuật, nghề nghiệp tại trường dạy nghề:**

Yêu cầu: tốt nghiệp cao đẳng sư phạm hoặc cao đẳng khác, tùy thuộc vào các chuyên ngành đào tạo của trường.

► **Giáo viên hướng dẫn thực hành tại trường dạy nghề**

Yêu cầu: tốt nghiệp trường dạy nghề, nghề nhân, kỹ thuật viên, công nhân kỹ thuật có tay nghề cao.

Ngoài lĩnh vực giảng dạy, trong ngành sư phạm, bạn còn có thể tham gia công tác quản lý Nhà nước về giáo dục. Bạn sẽ làm việc tại các bộ phận chức năng của Bộ Giáo dục và Đào tạo, các Sở Giáo dục và Đào tạo tại các tỉnh, thành phố trực thuộc trung ương, các Phòng Giáo dục tại các quận, huyện...

Tùy vào vị trí, nhiệm vụ công tác của bạn mà có những yêu cầu riêng về trình độ nghiệp vụ, chuyên môn.

HÀNG GIẾ SỐ 4

► **MỘT NGÀY CỦA NHÀ GIÁO**

Hãy thử tưởng tượng bạn đã là một nhà giáo. Hành trình trong ngày của bạn sẽ thế nào?

Một ngày bình thường bắt đầu vào lúc 6 giờ 30 phút sáng. Buổi sáng khởi động với một tách trà thơm làm sáng khoái tinh thần. Hôm nay bạn có tiết một.

Không giống các cơ quan khác, trường học bắt đầu làm việc sớm hơn, từ khoảng 7 giờ 15 phút hoặc 7 giờ 30 phút, tùy theo từng trường. Điều này từ thời đi học, bạn đã quá quen thuộc rồi. Nhưng khi bạn là thầy (cô) giáo thì lại khác. Bạn không thể đi muộn hay hỗn hển chạy đến lớp.

Tất nhiên, không phải hôm nào bạn cũng có tiết một và có thể “ngủ nướng” thêm chút xíu mà chẳng bị ai kêu ca. Dù sao, lúc bước vào lớp thì bạn cũng đã phải hoàn toàn chín chu, nhip thở trở lại đều đặn, sẵn sàng làm người hướng dẫn và đồng hành với học sinh vào một miền đất mới của trí tuệ và cảm xúc.

(Lần đầu tiên bạn bước lên bục giảng, trước mấy chục cặp mắt chăm chú và chờ đợi, giây phút ấy sẽ run rẩy và thiêng liêng đến mức nào).

Và như thế, buổi học này có lẽ phải tính từ hôm trước, khi bạn ngồi một mình trước ngọn đèn, với trang giáo án. Bạn lặng lẽ hình dung trước tiết dạy, dự kiến trước tình huống, cảm nhận trước sự thích thú hay chán ngán của học

sinh, nhấm nháp trước hương vị ngọt ngào và cay đắng có thể đến với mình trong tiết giảng.

Đĩ nhiên, thực tế của mỗi buổi dạy diễn ra không hoàn toàn giống bạn tưởng tượng đâu. Nhưng đó lại là một thích thú khác của nghề, sự thích thú được làm nên từ những bất ngờ ngoài dự liệu. Mà ai dám quả quyết những bất ngờ như thế sẽ không làm cho người thầy giáo tích lũy thêm kinh nghiệm nghề nghiệp, kinh nghiệm sống, để nâng cao trình độ “ứng phó” và sáng tạo?

Nếu vậy, không khéo còn phải tính ngày làm việc của bạn bắt đầu từ trước nữa. Vì để có bài soạn thì điều quá hiển nhiên là phải soạn bài, một quá trình thật khó nhọc mà cũng thật vui.

Bạn đừng vội nghĩ đó chỉ là công việc làm một cái để cương, với một chuỗi gạch đầu dòng, tóm tắt những nội dung kiến thức bạn sẽ đem ra giảng dạy học trò. *Soạn một bài giảng, cũng tựa như thiết kế những chặng đường, hay những nhịp cầu để đưa hiểu biết của học sinh tới những bến bờ mới mẻ.*

Bạn sẽ đặt lần lượt từng câu hỏi như thế nào? Sẽ dẫn dắt bài giảng dần dần ra sao?

Thầy giáo có thể không phải là người khám phá ra kiến thức nhưng nhất nhất phải là người sáng tạo ra con đường đi tới kiến thức, sáng tạo ra cách tốt nhất nhằm giúp trẻ em tự chiếm lĩnh kiến thức.

Đây chính là địa hạt riêng của người thầy. Ở đó, khó khăn nhiều nhưng hứng thú, có thể nói, là vô tận.

Cuối tiết học, có thể bạn dành ít thời gian trả bài kiểm tra 15 phút tuần trước và nhận xét vấn tất. Phần trả bài ấy lại là kết quả bạn thực cả đêm hôm kia để chấm bài.

Đây mới thực là thử thách lớn nhất đối với sự tinh tường và nhẫn nại của nghề sự phạm. Thật khó chịu khi ai đó ép chúng ta phải xem 3 lần một bộ phim dù hay hoặc nghe 5 lần liên tục một bài hát dù ta yêu thích. Vậy mà bạn có thể phải đối diện với không chỉ là 3 hay 5, mà là gấp mười lần hơn thế những bài làm na ná nhau, những bài làm mà phần lớn không phải là xuất sắc.

Nhưng chính lúc đó, hiện lên trên trang giấy không phải là những dòng chữ vô tri, vô cảm mà là gương mặt, cặp mắt trong trẻo của những đứa trẻ thân thương. Chấm bài sẽ chỉ đem lại hứng thú khi nó được coi là một sự săn sóc, một sự chăm chút, vỗ về, uốn nắn, cả quở trách nữa, theo cách riêng của người thầy.

Tiếng trống báo hết tiết. Bạn hối hả bước ra khỏi lớp, chuẩn bị cho một tiết dạy mới.

Hôm nay là thứ tư, tiết bốn và năm hợp hội đồng. Hết tiết ba, học trò nô nức đổ ào ra khỏi trường còn các thầy cô ngồi lại họp. Có rất nhiều vấn đề phải giải quyết như bàn về đổi mới phương pháp dạy và học, giúp đỡ những học sinh cá biệt, chuẩn bị cho kỳ thi sắp tới...

Tan họp, bạn ở lại trường cùng vài giáo viên khác. Chiều nay bạn có 3 tiết dạy. Dù sao, hôm nay cũng là ngày căng thẳng nhất trong tuần.

Hoàn thành xong tiết dạy cuối cùng vào buổi chiều, bạn nán lại trò chuyện với một em học sinh đang gặp nhiều chuyện phức tạp trong lớp.

Sau khi chăm chú lắng nghe cậu học trò giải thích cặn kẽ, bạn vừa nghiêm khắc vừa nhẹ nhàng khuyên bảo, nhắc nhở. Kết thúc buổi nói chuyện, mọi vấn đề được tháo gỡ, bạn trở về nhà, cảm giác thông thả và sáng khoái. Một ngày dài vất vả nhưng thú vị.

Nhưng hành trình một ngày của nhà giáo không chỉ có vậy đâu.

Những buổi cắm trại, những chuyến tham quan, những hoạt động văn nghệ, thể dục thể thao... Làm sao biết được những công việc như vậy chiếm bao nhiêu thời gian trong cuộc sống của người thầy?

Bởi thế, hành trình trong ngày của người thầy luôn là hành trình của sự truyền dạy kiến thức, của tình yêu thương vô hạn.

📖 HÀNG GIẾ SỐ 5

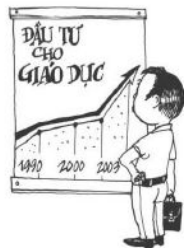
➤ NHỮNG LÝ DO ĐỂ BẠN CHỌN NGHỀ GIÁO

➤ Cơ hội việc làm lớn

Với ngành sư phạm, cơ hội việc làm của bạn luôn phong phú.

Cùng chính sách xã hội hóa giáo dục của Đảng và Nhà nước, số trường lớp không ngừng tăng trong những năm qua. Riêng trong khu vực giáo dục phổ thông, năm học 2003 - 2004, số trường học là 26.359 trường, tăng 2.399 trường so với năm học 1999 - 2000.

Những ám ảnh về đời sống khó khăn của nhà giáo cũng không còn gay gắt, nặng nề

như trước nữa. Đảng và Nhà nước ta đang quan tâm và đầu tư ngày càng nhiều hơn cho ngành giáo dục, trong đó có cả vấn đề tiền lương và trợ cấp cho giáo viên. (Hiện nay, thang, bậc lương của nhà giáo là một trong những thang, bậc lương cao nhất trong hệ thống thang, bậc lương hành chính sự nghiệp của Nhà nước).

Ngân sách cho giáo dục cũng liên tục tăng mạnh qua các năm. Chỉ tính riêng từ năm 2001 đến 2003, ngân sách cho giáo dục tăng gấp 1,5 lần, từ hơn 15 ngàn tỷ lên hơn 22 ngàn tỷ đồng năm 2003.

► Được xã hội nể trọng

Ngày Nhà giáo Việt Nam 20 - 11 chẳng hạn, từ lâu đã trở thành ngày hội chung của cả nước. Đường phố, thôn làng, ngõ xóm tấp nập người và tấp nập hoa. Ít có, nếu không phải là chưa có

một ngày kỷ niệm nghề nghiệp nào cảm động và tung bừng thế, bởi ngoài bọn con nít dưới ba tuổi không biết gì, có ai mà lại không đã hoặc đang đi học? Với người dân Việt Nam, vị trí quan trọng của người thầy trong trái tim và đời sống tinh thần tự bao đời nay, đã được khái quát thành đạo lý “Không thầy đố mày làm nên”, “Tôn sư trọng đạo”...

► Giữ tâm trong sáng

Nếu có những nghề nghiệp nào đó tạo cho bạn môi trường để hướng thiện nhiều nhất thì ắt hẳn phải kể đến sự phạm.

Người thầy như chúng ta đã biết, phải qua dạy chữ để dạy làm người, dạy sống, dạy học trò biết yêu quý cái đẹp và cái đức. Chính vì thế, chữ “tâm” vẫn phải là phẩm chất hàng đầu của người đã chọn nghề giáo.

Cuộc sống bên ngoài trường học có thể nhiều vụ lợi, bon chen, nhưng mái trường đích thực vẫn phải là một góc bình yên thanh khiết, nơi chỉ có những tâm hồn trẻ thơ trong trắng và trái tim người thầy độ lượng, bao dung.

Cuộc đời người thầy chỉ thật sự có ý nghĩa khi mỗi lần bước chân lên bục giảng, bạn lại thấy tâm hồn mình thêm sáng trong, trái tim thêm nhân ái.

► **Cuộc sống tràn đầy tình yêu thương**

Là một người thầy có tâm, cuộc sống của bạn sẽ luôn đầy ắp tiếng cười và lòng kính yêu

của học trò, dù bạn mới bước chân lên bục giảng hay đã ra ngoài cái tuổi “thất thập cổ lai hi”.

Những dịp như ngày 20 - 11, Tết Nguyên đán... nhiều học trò dù đã định cư ở nước ngoài vẫn không quên gửi thiệp và hoa chúc mừng thầy, cô giáo cũ. Có người sau mười lăm, hai mươi năm trời xa xứ, lặn lội về nước để gặp lại thầy cô. Những câu chuyện giản dị mà cảm động như thế diễn ra ở khắp nơi.

Bạn là một người thầy, tình yêu thương, sự gần bó quan tâm trong cuộc sống của bạn sẽ không bao giờ cạn, dù bạn ở tuổi nào, và dù bạn ở đâu.

► **Nhiều thời gian dành cho gia đình**

Mỗi nghề có một kiểu bận rộn riêng. Sẽ là sai lầm nếu bạn chọn sự phạm bởi bạn nghĩ rằng làm nghề này, bạn sẽ an nhàn hơn những nghề khác.

Tuy nhiên, quả thực, với nghề giáo, đặc biệt ở các trường cấp II và cấp III, đại học, cao đẳng..., bạn không hoàn toàn phải có mặt ở trường từ 8 giờ sáng đến 5 giờ chiều như ở đa

số các cơ quan khác, trừ phi hôm nào bạn phải dạy đủ năm tiết buổi sáng và năm tiết buổi chiều, mà trường hợp ấy rất hiếm.

Vì thế, nếu bạn thuộc phái nữ, sẽ là một lợi thế rất lớn khi làm trong ngành sư phạm. Bạn có nhiều thời gian để chăm nom cho gia đình tốt và chu đáo hơn.

➤ **BÀ SAI LẦM TRONG QUAN NIỆM VỀ SƯ PHẠM**

➤ **Nghề giáo đơn điệu, khô cứng và nhợt tẻ**

Quả thực, trong hai chữ *sư phạm* thì *phạm* có nghĩa là *khuôn thước* và *mẫu mực*. Nhưng sự

thật không hoàn toàn như bạn nghĩ. Cái khô cứng và nhợt tẻ nằm trong chính bản thân con người chứ không phải trong nghề nghiệp.

Nghề thầy giáo như người chèo đò qua sông. Vãn khúc sông ấy, nhưng người đi đò và cái sóng, cái gió mỗi lúc một khác. Và người thầy giáo đích thực luôn tìm ra những cách dạy khác nhau, để phù hợp với từng đối tượng học sinh. Họ không ngừng tìm tòi và sáng tạo ra con đường gần nhất để giúp học trò đến với tri thức.

Hãy nhìn vào chính những thầy cô mình. Với mỗi thầy, cô, bạn có thể gọi ra một điều khiến bạn ghi nhớ mãi không?

Tất nhiên là bạn lập tức làm được, và còn làm với nhiều thú vị là đằng khác.

Một dáng đứng chéo chân không lẫn được vào đâu của thầy dạy Toán. Kiểu nhăn mày đặc trưng cô giáo dạy Văn. Những bước chân gập gáp của cô giáo dạy môn Anh... Và còn rất nhiều, rất nhiều nữa.

Ngày khai giảng, chẳng phải thầy hiệu phó trường bạn đã lĩnh xướng cho cả dàn đồng ca toàn các “nh” lớp 10, 11 hát sao?

► **Nghề giáo làm bạn nhanh trở nên già nua**

Lại một hiểu lầm tai hại. Chưa có một nghiên cứu cụ thể, nhưng nếu làm phép so sánh thông thường thì bạn có thể thấy thầy cô của mình thường trẻ hơn những người cùng độ tuổi làm việc ở các cơ quan khác. Chính nghề dạy học đã đem lại cho họ cả một nguồn sức sống để kéo dài tuổi thanh xuân.

Là một nhà giáo, bạn luôn có cơ hội tiếp xúc với lớp lớp những thế hệ trẻ, chứng kiến sự biến đổi trong nét tính cách chung, nhu cầu và thẩm mỹ của họ. Tư tưởng của bạn luôn phải tiếp xúc và chà xát với những tư tưởng mới mẻ nhất của thế hệ trẻ. Để hiểu được họ, bạn phải đặt mình vào vị trí, suy nghĩ của họ. Làm sao bạn có thể già nua cho được?

► **Nghề giáo ít tình sống tọ**

Vậy thì bạn nên biết rằng dạy và học là hai loại công việc không hoàn toàn độc lập, thậm chí đối lập với nhau như nhiều người vẫn nghĩ.

Quả là có sự đối lập, nhưng bên cạnh sự đối lập, hai quá trình ấy còn thống nhất từ trong bản chất.

Như bạn đã biết, thầy giáo phải là người liên tục khám phá ra con đường tốt nhất để đi tới nhận thức chân lý, những chân lý mà thầy phải nắm chắc và thực lòng tin rằng cần thiết cho nhu cầu khôn lớn của học trò. Và con đường ấy luôn là cái đích phấn đấu trong suốt cuộc đời của người thầy.

Vì vậy, thầy giáo phải thường xuyên tự phân tích cận kề, để tìm xem muốn đến được với những tri thức đó thì cần phải đi qua những chặng đường nhận thức nào, cách đi nào là tối ưu. Khi đó, bạn - người thầy tận tâm với nghề và với trò - đang gắng làm một người trò tốt. Và chỉ vậy, thầy mới mong hướng dẫn được cách tìm tòi, phát hiện và gợi hứng thú tìm tòi, phát hiện ở học sinh.

Làm sao có thể thực hiện tốt một công việc luôn đòi hỏi phải tự phân thân, tự đóng vai như thế, nếu người thầy thiếu khả năng sáng tạo?

📖 HÀNG GHẾ SỐ 6

➤ NHỮNG PHẨM CHẤT GIÚP BẠN THÀNH ĐẠT TRONG NGHỀ GIÁO

➤ Bạn giàu tình yêu thương, đặc biệt là yêu lớp người trẻ tuổi

Nghề sư phạm sẽ rất bạc bẽo với ai chỉ biết thích bạc tiền và danh vọng, những ai sống vị kỷ và ham tỏ rõ quyền uy (cho dù đó chỉ là quyền uy trước bấy trẻ nhỏ).

Bởi hơn bất cứ một công việc nào khác, với nghề sư phạm, phải giàu tình yêu thương con người thì mới có thể yêu nghề. Điều này càng quan trọng hơn khi đối tượng bạn hướng tới chủ yếu là lớp người trẻ tuổi, cách bạn đôi khi một vài thế hệ với một lối quan niệm khác và suy nghĩ khác.

Thành đạt trong nghề làm thầy giáo, vì thế, chỉ đến với những người muốn hòa vui giữa đám học trò tươi tắn, trong sáng, trẻ trung, muốn được chúng tin cậy, coi là người bạn lớn, trông thấy chúng trưởng thành và đến một lúc nào đó sung sướng nhận ra chúng đã vượt hơn mình.

▶ Bạn thích giúp người khác hiểu biết

Thầy giáo chân chính phải là người thích dạy, thích giúp người khác hiểu biết, thích giáo dục lớp người trẻ tuổi hơn. Niềm say mê cần thiết trong bất cứ nghề nghiệp nào, lại càng cần trong sư phạm.

Cổ nhân từng ca ngợi những người thầy “*dạy không biết chán*” (cùng với những học trò “*học không biết mỏi*”). Một giờ dạy thành công là, và có lẽ chỉ là, giờ dạy mà người thầy thật lòng cảm thấy tha thiết muốn trao gửi cho học trò những điều mà mình biết là cần và bổ ích lắm cho cuộc sống trước mắt hoặc sau này của các em.

Sức chinh phục đích thực của người thầy được làm nên chủ yếu từ tấm lòng chân thành, tha thiết đó, từ tâm huyết của người thầy, chứ tuyệt nhiên chẳng phải từ các xảo thuật bề ngoài giả tạo.

▶ Bạn biết cách truyền đạt

Trong nghề sư phạm, bạn còn phải quan tâm tới cả vấn đề “*thanh sắc*” nữa. Vì cũng có một đôi chút giống nhau nào đó giữa một

người thầy giáo và một diễn viên: cả hai, đều phải chinh phục đám đông bằng toàn bộ con người mình, từ giọng nói, ánh mắt đến cử chỉ, điệu bộ...

Trên một phương diện khác, bạn lại cần những phẩm chất của một nhà hùng biện. Bạn biết cách lập tức lôi cuốn những cái đầu đang “bay bổng” ở đâu đó vào một chủ đề. Thậm chí, bạn phải là một nhà hùng biện có tài, vì trước

mắt bạn không phải là “công chúng” bình thường, mà là những cái đầu còn rất trẻ và phóng khoáng, đôi khi bướng bỉnh nữa. Thu hút sự chú ý thật sự của họ không dễ.

► **Bạn biết tạo không khí thoải mái, dễ chịu**

Ngay cả những bài giảng đáng lẽ rất hay mà diễn ra trong không khí quá trang nghiêm và mô phạm cũng không còn nhiều giá trị nữa.

Chúng ta thường thích những thầy giáo hài hước và vui tính, biết làm cho những “mô lý thuyết khô khan” trở nên sinh động và dễ hiểu. Nhưng để làm được điều đó là cả một nghệ thuật.

Một tiết học, nếu bạn không cẩn thận, sẽ trở nên căng thẳng và nhạt tẻ, và điều đó cũng có nghĩa là mọi cố gắng bạn chuẩn bị ở nhà đều trở nên mất công và vô nghĩa. Bài học của bạn sẽ trôi vuột đi bên tai học trò như nước đổ lá khoai.

► **Bạn giàu lòng bao dung, độ lượng**

Lòng bao dung là điều quan trọng hơn hết ở người thầy. Bạn có thể tràn đầy nhiệt huyết, say

mê tri thức nhưng thiếu một trái tim nhân từ và độ lượng, biết vì mọi người, biết tha thứ cho những lỗi lầm nông nổi của học trò, bạn sẽ chẳng bao giờ là một người thầy tốt.

Đây chính là một phần trong “cái tâm” của người thầy, là cái gốc tạo nên tình thầy trò quán quýt. Chính lòng bao dung ấy, hơn bất cứ lời lẽ hoa mỹ nào, sẽ dạy các em học sinh biết nhân ái hơn, tin tưởng hơn cuộc sống và tình người.

Mối quan hệ thầy trò đích thực chỉ có thể được xây dựng trên nền tảng của sự chân thành và lòng nhân ái.

► **Bạn ham học hỏi**

Ngoài lĩnh vực chuyên sâu, nghề giáo còn đòi hỏi một kiến thức tổng hợp, vốn văn hóa sâu rộng và nhất là sự học hỏi không ngừng nghỉ, bởi bạn là người được xã hội giao trọng trách truyền đạt tri thức, đào tạo con người.

Với sự phát triển liên tục và mạnh mẽ của các ngành khoa học hiện nay, tri thức của nhân loại luôn được “làm mới” từng giây, từng phút. Ngừng đào sâu, tìm hiểu và cập

nhật tri thức mới, nghĩa là bạn đang tụt hậu trong nghề nghiệp.

► **Bạn biết nghỉ như... học trò**

Để thành công trong nghề sư phạm, người thầy còn phải có khả năng và thói quen đặt mình vào vị trí của học trò, biết nhìn công việc học tập bằng con mắt của học trò.

Về mặt nào đó, nghề dạy học cũng giống với phép cầm quân, muốn thắng lợi thì vừa phải “biết mình”, lại vừa phải “biết người”. Không hiểu học sinh, không thể có sự đồng cảm thầy - trò, cái trạng thái “cộng hưởng” trí tuệ và cảm xúc kỳ diệu bậc nhất mà phải là người trong nghề mới thật thấm thía.

Đạt tới sự đồng cảm đó không dễ dàng gì, nhất là trong một xã hội biến đổi rất nhanh như ở thời hiện tại, và khi bạn cứ ngày một rời xa cái tuổi ngày ngày cắp sách đến trường. Chính vì vậy, *người thầy chân chính thường lấy chính học trò làm chuẩn mực cho sự dạy của mình, thay vì coi mình là chuẩn mực cho sự học của trò.*

➤ **NHỮNG ĐIỀU CÓ THỂ GẶP TRỞ BẠN TRONG NGHỀ GIÁO**

- Bạn thiếu kiên nhẫn, không ưa trẻ con.
- Bạn khó tha thứ
- Bạn thường mang bộ mặt “khó dãi dãi”, không thể hoặc không muốn hòa đồng với người khác.
- Bạn trót sinh ra với một cái miệng không được hoạt bát như mọi người, một giọng nói như “ngậm hột thị”, khó ai nghe rõ.
- Bạn thích cạnh tranh và nôn nóng thể hiện mình trong công việc.
- Bạn cho rằng công danh là điều cơ bản của thành công.

Tuy nhiên, bạn đừng vội cho những nhược điểm ấy là không thể sửa chữa, khó khăn ấy là không thể vượt qua. Rồi khó khăn sẽ chẳng còn là khó khăn đâu, nếu bạn đã thực nặng lòng yêu nghề sư phạm.

Nào thiếu gì bằng chứng cho thấy tình yêu có thể giúp con người làm được cả những cái tưởng chừng như không thể. Hãy nhớ lại tấm gương của nhà triết học Hy Lạp cổ từ một người nói không nên câu trở thành một nhà hùng biện đại tài, nhờ và chỉ nhờ vào tình yêu và khổ luyện. Há chẳng thế và chẳng nên làm một học trò nhỏ của người thầy lớn đó hay sao?

HÀNG GHẾ SỐ 7

► HỌC SƯ PHẠM Ở ĐÂU ?

Bạn muốn chọn cho mình toa tàu sư phạm? Hầu hết các tỉnh, thành phố trong cả nước đều có trường đại học, cao đẳng sư phạm hoặc khoa sư phạm như *Trường Đại học Sư phạm Hà Nội, Trường Đại học Sư phạm thành phố Hồ Chí Minh, Trường Đại học Sư phạm Huế...*

Đặc biệt, khi học ngành sư phạm tại các trường đại học và cao đẳng, bạn có thể được miễn giảm học phí. Hiện giờ, học phí trung bình của các trường đại học công lập vào khoảng 900.000 đồng/kỳ, không kể một số khối ngành kỹ thuật và ngoại ngữ, tiền học

còn cao hơn. Như vậy là trong 4 năm học, bạn phải đóng tổng cộng 6.400.000 đồng là tối thiểu. Một con số không hề nhỏ phải không?

► Tự học sư phạm ngay từ ngày hôm nay

Bạn có thể dễ dàng học nghề từ chính bài giảng của thầy, cô giáo mình, chỉ cần *kiên nhẫn* một chút. Hãy lắng nghe thật kỹ bài giảng của thầy, cô và so sánh với những điều bạn đọc được trong sách trước đó. Cố gắng tưởng tượng xem nếu mình là thầy (cô) giáo, mình sẽ nói gì về bài học này. So sánh với những điều thầy (cô) của mình giảng. Bạn sẽ thấy sự khác biệt và tự rút ra kinh nghiệm. Và cũng đừng quên làm “gia sư” kèm cặp riêng cho mấy đứa em, bọn trẻ hàng xóm.

Bạn đã có một hành trình nhỏ nhỏ qua toa tàu số 3: NGHỀ SƯ PHẠM.

Nếu bạn cảm thấy không có “duyên” với nghề này, còn rất nhiều toa tàu với những nghề nghiệp thú vị để bạn khám phá. Nếu bạn phát hiện ra mình là một nhà giáo bẩm sinh, hãy bước tới:

HÀNG GHẾ SỐ 8

HÀNG GHẾ SỐ 8

BẠN QUYẾT ĐỊNH

Chào mừng bạn ở lại *Hàng ghế số 8*, nhà giáo tương lai, người chở con đò tri thức của nhân loại đi xa, như lời Bác Hồ đã dặn:

Vì lợi ích mười năm thì phải trồng cây. Vì lợi ích trăm năm thì phải trồng người.

Sự nghiệp “trồng người” ấy của đất nước rất cần đến những nhà giáo giỏi và tâm huyết, những người thâm lặng vun đắp nên tương lai của đất nước từ những “mầm non” ngày hôm nay. Và đó sẽ chính là bạn chăng?

Nếu bạn đã quyết định gắn bó với mái trường và sự nghiệp giáo dục thế hệ trẻ, hãy

tập làm quen với nghề giáo ngay từ bây giờ. Đứa em nhỏ của bạn và bạn trẻ hàng xóm sẽ là những “học trò” rất tốt.

Dân gian có câu: “*Học thầy không tày học bạn*”. Nếu bạn học khá một môn nào đó như Toán, Sinh hay Văn chẳng hạn, hãy giúp đỡ những bạn học yếu hơn mình. Bạn cũng có thể tham gia các phong trào tình nguyện của trường, lớp và khu phố mình. Mang tri thức đến với những người kém may mắn hơn mình không chỉ đem lại cho cuộc sống của bạn những niềm vui mà còn là cơ hội để bạn học hỏi và rèn luyện.

Theo quan niệm của cả phương Đông và phương Tây, con số 8 tượng trưng cho sự nỗ lực và thành công. Chúc bạn may mắn!

📖 HÀNG GHẾ SỐ 9

➤ BẠN MUỐN BIẾT

➤ Lược sử ngành sư phạm thế giới

Những hệ thống giáo dục cổ xưa nhất mà chúng ta từng biết đến trong lịch sử thường gắn liền với tín ngưỡng, tôn giáo và phong tục truyền thống.

Ở Ấn Độ cổ đại, phần nhiều của giáo dục được tiến hành bởi các thầy tu. Tại Ai Cập cổ đại, những trường học - thần điện không chỉ dạy về thần học mà còn cả những nguyên tắc cơ bản của việc viết lách, khoa học, toán học và kiến trúc.

Còn giáo dục ở Trung Quốc cổ đại lại nhấn mạnh triết học, thi ca, và tôn giáo, theo những giáo lý của Khổng Tử, Mạnh Tử, và những nhà triết học khác. Hệ thống thi cử Trung Quốc, bắt nguồn từ hơn 2000 năm trước, nhằm chọn ra những học giả uyên thâm nhất cho những vị trí quan trọng trong chính quyền.

Những phương pháp giáo dục thể chất phổ biến ở Ba Tư được người Hy Lạp đánh giá

cao và có ảnh hưởng không nhỏ tới mô hình giáo dục ở Hy Lạp cổ đại, nơi mà thể dục cũng được coi trọng như toán và âm nhạc vậy. Còn người La Mã thì đặc biệt đề cao thuật hùng biện, diễn thuyết trong chương trình giáo dục của mình.

Thời kỳ trung cổ tại châu Âu, những học thuyết của triết học kinh viện được giảng dạy rộng rãi. Các nhà sư phạm nổi bật của triết học kinh viện như giáo sĩ Anselm, tu sĩ Roscelinus de Compiègne, nhà thần học người Pháp Peter Abelard, nhà triết học và thần học St. Thomas Aquinas... đã thu hút

nhiều người theo học. Đây cũng là nguyên nhân trọng yếu dẫn đến sự thành lập của những trường đại học ở phía Bắc châu Âu từ thế kỷ XII trở đi.

Đi học thời trung cổ - Tranh vẽ thế kỷ XV

Suốt thời trung cổ, việc dạy và học được tiến hành chủ yếu ở các nhà tu. Thời kỳ này, một số trường đại học tổng hợp được mở ở Italy, Tây Ban Nha, và một số nước khác. Tuy nhiên, giáo dục lúc này vẫn là đặc quyền của tầng lớp trên. Hầu hết những người dân bình thường không có cơ hội học hành một cách chính thống.

Thời Phục hưng, ánh sáng văn hóa cổ Hy Lạp và La Mã được khơi sống dậy sau “đêm trường trung cổ”. Tinh thần của giáo dục trong suốt thời Phục Hưng được thể hiện rõ nét nhất ở những trường học thành lập bởi Vittorino da Feltre và Guarino Veronese. Tại đây, người ta dạy khoa học, lịch sử, địa lý, âm nhạc và giáo dục thể chất. Các trường học này có sức ảnh hưởng rất lớn và lâu dài tới hệ thống giáo dục ở nhiều nơi khác.

Thế kỷ XVII là thời đại phát triển mạnh mẽ của nhiều ngành khoa học. Những tổ chức như Hội Hoàng gia Luân Đôn được thành lập năm 1660 nhằm phát triển kiến thức. Mục đích của hiệp hội này và nhiều tổ chức khác là thúc đẩy sự trao đổi các ý tưởng, thông tin khoa học, văn hóa giữa các học giả khắp châu Âu.

Thế kỷ XVII cũng chứng kiến sự xuất hiện của nhiều nhà giáo dục kiệt xuất. Nhà giáo dục người Đức Wolfgang Ratke đi tiên phong trong ứng dụng phương pháp mới đầy mạnh khả năng dạy và học tiếng Hy Lạp và La Mã cổ. René Descartes, nhà triết học người Pháp, nhấn mạnh vai trò của logic như một

nguyên tắc trọng yếu của tư duy lý trí, và tới ngày nay logic vẫn giữ vai trò môn cơ bản trong giáo dục của nước Pháp.

Triết gia người Anh John Locke giới thiệu một chương trình giảng dạy và phương pháp giáo dục, nhấn mạnh vào kinh nghiệm thực tế, thể hiện trong cuốn *Một số ý nghĩ liên quan đến giáo dục* (1693). Ông khuyến khích sinh viên nên học từ chính một cái cây hơn là từ quyển sách viết về cây, tới Pháp hơn là đọc sách về nước Pháp. Những học thuyết của Locke có ảnh hưởng mạnh tới các nhà nghiên cứu giáo dục thế kỷ XVIII và XIX.

Nhà giáo dục người Pháp St. John Baptist de la Salle thành lập một trường dòng cho các nhà giáo năm 1685, đi tiên phong trong việc đào tạo có hệ thống các nhà sư phạm.

Tuy nhiên, nhiều ý kiến cho rằng vĩ đại nhất trong số các nhà giáo dục thế kỷ XVII vẫn là Jan Komensky, giám mục theo đạo Tin lành, được biết đến nhiều hơn với cái tên Comenius. Ông được mời dạy học khắp châu Âu. Trong cuốn *Nền giáo dục lớn* (*Great Didactic*), ông

khẳng định phương pháp giáo dục kích thích sự thích thú của học sinh và truyền đạt kiến thức với việc hỏi đáp hơn là chỉ mô tả bằng khái niệm. Comenius được coi là người thầy của các dân tộc (*Teacher of Nations*).

Thế kỷ XVIII, Trường học Chủ nhật (Sunday School) được những người từ tâm thành lập ở Anh, dành cho những đứa trẻ nghèo. Thời kỳ này, một phương pháp giảng dạy theo kiểu “đại chúng” được giới thiệu: hàng trăm đứa trẻ có thể được dạy bởi một người thầy với sự giúp đỡ của những lớp trưởng hay người trợ giảng.

Nhà lý luận sư phạm lỗi lạc nhất của thế kỷ XVIII là Jean-Jacques Rousseau. Ảnh hưởng của ông tới giáo dục vượt ra cả ngoài phạm vi của châu Âu.

Trong cuốn *Émile* (1762), Rousseau khẳng định rằng trẻ em nên được đối xử như trẻ em hơn là những “người lớn thu nhỏ” (miniature adults), và rằng tính cách riêng của từng cá thể phải được bồi dưỡng. Những đề xuất cơ bản của ông, tuy nhiên, chỉ dành cho

nam sinh. Những công trình nghiên cứu về giáo dục của Rousseau sau này được nhiều người tiếp bước và phát triển cả về lý luận và thực tế.

Trong số những người chịu ảnh hưởng của Rousseau có cả nhà giáo dục nổi tiếng người Thụy Sĩ Johann Pestalozzi. Mục tiêu nguyên tắc của Pestalozzi là cung

Johann Pestalozzi

cấp phương pháp giảng dạy để thúc đẩy phát triển tự nhiên ở trẻ em. Để đạt được điều này, ông hướng tới sự phát triển hài hòa, cân đối của tất cả các khả năng (trí tuệ, tâm hồn và kỹ năng) của người học.

Những nhà giáo dục lỗi lạc khác của thế kỷ XIX còn có: Friedrich Froebel (Đức) - “cha đẻ” của vườn trẻ; Johann Herbart (Đức) - người đưa những nguyên tắc tâm lý học và triết học vào giáo dục; Horace Mann và Henry Barnard, những người truyền bá vào nước Mỹ học thuyết của các nhà giáo dục

châu Âu nổi tiếng như Rousseau, Pestalozzi...

Thế kỷ XIX cũng đánh dấu sự phát triển của các loại trường công, dù học viên vẫn phải trả học phí. Tuy nhiên, cuối thế kỷ XIX, một số trẻ em tài năng được dành cho cơ hội học tập miễn phí cấp tiểu học.

Những quốc gia mới giành độc lập ở khu vực Mỹ Latin, đặc biệt là Argentina, Uruguay, dựa vào các mô hình giáo dục của châu Âu và nước Mỹ để xây dựng trường học. Nhật Bản, trong cuộc cải cách Minh Trị, cũng cố gắng Tây phương hóa hệ thống giáo dục.

Đầu thế kỷ XX, giáo dục thế giới chịu ảnh hưởng mạnh mẽ của nhà văn - nhà sư phạm Thụy Điển Ellen Key. Cuốn sách *Thế kỷ của trẻ em* (1900) của bà được dịch sang nhiều thứ tiếng, thúc đẩy cả một cuộc cải cách trong giáo dục. Bà đưa ra mô hình giáo dục tiến bộ - một hệ thống dạy học dựa trên nhu cầu và tiềm năng của trẻ em, hơn là mong muốn của xã hội hay quy tắc tôn giáo.

Những nhà giáo dục tiến bộ có ảnh hưởng lớn gồm: Hermann Lietz, George Kerschensteiner

(Đức), Bertrand Russell (Anh), Maria Montessori (Italy), John Dewey (Mỹ)... Học thuyết của Dewey về giáo dục trẻ em trên nhu cầu và sở thích cá nhân các em trở thành một phương pháp quan trọng trong đào tạo tiểu học ở nước Mỹ và các nước khác.

Sau Cách mạng tháng Mười Nga, việc giáo dục ở Liên bang Cộng hòa xã hội chủ nghĩa Xô Viết thu hút sự chú ý lớn. Các trường học của Liên Xô thu hút lượng lớn sinh viên, nghiên cứu sinh nước ngoài, đặc biệt là từ những nước đang phát triển. Nhà giáo dục nổi tiếng thường được nhắc đến là Anton S. Makarenco. Ông tiêu biểu cho những công trình về cải tạo thanh thiếu niên lầm lạc và giáo dục tập thể.

Thế kỷ XX đánh dấu sự mở rộng của hệ thống giáo dục ở toàn thế giới. Giáo dục phổ thông và đại học, trên đại học... đạt nhiều thành tựu lớn.

Ở Anh, Luật giáo dục năm 1944 lần đầu tiên giới thiệu ba cấp: tiểu học (primary education), trung học cơ sở (secondary education) và trung học phổ thông (higher education).

Tuy nhiên, còn rất nhiều thách thức trước mắt những người làm công tác giáo dục. Trong bản tổng kết ngày 8-12-1998, Quy Nhi đồng Liên Hợp Quốc (UNICEF) cho biết có khoảng 130 triệu trẻ em từ 6 đến 11 tuổi, trong đó 73 triệu em là nữ, không qua giáo dục phổ thông. Báo cáo cũng cho biết rằng hơn 850 triệu người - khoảng 1/6 dân số sẽ bước vào thế kỷ XXI mà không biết đọc hoặc viết.

► Một số địa chỉ đào tạo sư phạm

Với ngành sư phạm, bạn có thể tìm học hầu như ở bất cứ tỉnh, thành phố nào. Dưới đây là một vài địa chỉ để bạn tham khảo!

* Tại Hà Nội:

TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HÀ NỘI

136 đường Xuân Thủy, Q. Cầu Giấy, Hà Nội

TRƯỜNG CAO ĐẲNG NHẠC HỌA TRUNG ƯƠNG

Nguyễn Trãi, Q. Thanh Xuân, Hà Nội

TRƯỜNG CAO ĐẲNG SƯ PHẠM MẪU GIÁO TRUNG ƯƠNG

387 đường Hoàng Quốc Việt, Q. Cầu Giấy, Hà Nội

* **Tại thành phố Hồ Chí Minh:**
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM THÀNH PHỐ
HỒ CHÍ MINH
280 An Dương Vương, Q. 5, Tp. Hồ Chí Minh

* **Tại Huế:**
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM (ĐẠI HỌC HUẾ)
Số 3 Lê Lợi, Tp. Huế

* **Tại Tây Bắc:**
ĐẠI HỌC TÂY BẮC
Thị trấn Thuận Châu, tỉnh Sơn La

* **Tại Hải Phòng:**
TRƯỜNG ĐẠI HỌC SƯ PHẠM HẢI PHÒNG
171 Phan Đăng Lưu, Q. Kiến An, Hải Phòng

* **Tại Thanh Hóa:**
ĐẠI HỌC HỒNG ĐỨC
307 đường Lê Lai, P. Đông Sơn, Thanh Hóa

* **Tại Đà Nẵng:**
ĐẠI HỌC SƯ PHẠM (THUỘC ĐẠI HỌC ĐÀ NẴNG)
41 Lê Duẩn, Tp. Đà Nẵng

* **Tại thành phố Cần Thơ:**
ĐẠI HỌC CẦN THƠ
Đường 3/2, Tp. Cần Thơ

► **Một số quy định về nhà giáo trong Luật Giáo dục**
Điều 61. Nhà giáo

1. Nhà giáo là người làm nhiệm vụ giảng dạy, giáo dục trong nhà trường hoặc các cơ sở giáo dục khác.

2. Nhà giáo phải có những tiêu chuẩn sau đây:

a. Phẩm chất, đạo đức, tư tưởng tốt.

b. Đạt trình độ chuẩn được đào tạo về chuyên môn, nghiệp vụ.

c. Đủ sức khỏe theo yêu cầu nghề nghiệp.

d. Lý lịch bản thân rõ ràng

3. Nhà giáo dạy ở cơ sở giáo dục mầm non, giáo dục phổ thông, giáo dục nghề nghiệp gọi là giáo viên; ở cơ sở giáo dục đại học và sau đại học gọi là giảng viên.

Điều 63. Nhiệm vụ của nhà giáo

Nhà giáo có những nhiệm vụ sau đây:

1. Giáo dục, giảng dạy theo mục tiêu, nguyên lý, chương trình giáo dục.

2. Gương mẫu thực hiện nghĩa vụ công dân, các quy định của pháp luật và điều lệ nhà trường.

3. Giữ gìn phẩm chất, uy tín, danh dự của nhà giáo; tôn trọng nhân cách của người học, đối xử công bằng với người học, bảo vệ quyền lợi, lợi ích chính đáng của người học.

4. Không ngừng học tập, rèn luyện để nâng cao phẩm chất đạo đức, trình độ chuyên môn, nghiệp vụ, nêu cao gương tốt cho người học.

5. Các nhiệm vụ khác theo quy định của pháp luật.

Điều 67. Trình độ chuẩn được đào tạo của nhà giáo

1. Trình độ chuẩn được đào tạo của nhà giáo được quy định như sau:

a. Có bằng tốt nghiệp trung học sư phạm đối với giáo viên mầm non, giáo viên tiểu học.

b. Có bằng tốt nghiệp cao đẳng sư phạm đối với giáo viên trung học cơ sở.

c. Có bằng tốt nghiệp đại học sư phạm đối với giáo viên trung học phổ thông.

d. Có bằng tốt nghiệp cao đẳng sư phạm

hoặc bằng tốt nghiệp cao đẳng khác đối với giáo viên dạy các môn văn hóa, kỹ thuật, nghề nghiệp; có bằng tốt nghiệp trường dạy nghề, nghề nhân, kỹ thuật viên, công nhân kỹ thuật có tay nghề cao đối với giáo viên hướng dẫn thực hành ở trường dạy nghề.

đ. Có bằng tốt nghiệp đại học sư phạm hoặc bằng tốt nghiệp đại học khác đối với giáo viên trung học chuyên nghiệp.

e. Có bằng tốt nghiệp đại học trở lên đối với nhà giáo giảng dạy cao đẳng hoặc đại học; có bằng thạc sĩ trở lên đối với nhà giáo giảng dạy, đào tạo thạc sĩ; có bằng tiến sĩ đối với nhà giáo đào tạo tiến sĩ.

Điều 71. Tiền lương

1. Thang, bậc lương của nhà giáo là một trong những thang, bậc lương cao nhất trong hệ thống thang, bậc lương hành chính sự nghiệp của Nhà nước.

2. Nhà giáo được hưởng phụ cấp nghề nghiệp và các phụ cấp khác theo quy định của Chính phủ.

▶ **Danh ngôn nghề giáo**

Mục đích của giáo dục không phải là dạy cho trẻ hiểu nhiều biết rộng mà dạy cho trẻ biết hành động.

H. SPEN-XO

Mục đích và cầu cánh của giáo dục là bồi dưỡng đức tính.

F.W. PAC-CO

Những gì dạy ở trường học và đại học không phải là giáo dục mà chỉ là phương tiện của giáo dục.

R. E-MEC-XON

Nhiệm vụ quan trọng nhất của một nền văn minh là dạy con người biết tư duy.

Ê-ĐI-XON

Trò sẽ không bao giờ có thể vượt được thầy nếu coi thầy là mẫu mực chứ không phải là người ta có thể đua tranh.

BI-Ê-LIN-XXI

GÓC CHIA SẺ

Với cuốn cẩm nang nhỏ nhỏ trong tay, các bạn đã hiểu rõ hơn về một nghề nghiệp hấp dẫn trong xã hội. Có thể bạn sẽ dừng chân ở đây, cũng có thể bạn quyết định dời sang “toa tàu” khác. Nếu bạn còn lưỡng lự và cần những chỉ dẫn hay những thông tin chi tiết hơn, hãy liên hệ với chúng tôi. **Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh** luôn mở rộng chào đón bạn và sẵn sàng giải đáp thắc mắc của các bạn.

Đặc biệt, mỗi câu hỏi của các bạn là tư liệu quý báu, giúp những người tham gia xây dựng tủ sách, cải tiến, nâng cấp để tủ sách ngày càng hấp dẫn, thiết thực và hiệu quả hơn. Chúng tôi cũng rất mong nhận được ý kiến đóng góp, chia sẻ của quý vị phụ huynh, các thầy cô giáo và những ai quan tâm đến công tác hướng nghiệp cho thế hệ trẻ - tương lai của đất nước.

Xin liên hệ theo địa chỉ:

Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh
Nhà xuất bản Kim Đồng, 55 Quang
Trung, Hà Nội.

Email: kimdong@hn.vnn.vn

Nếu bạn viết thư, hãy gửi kèm phong bì ghi rõ địa chỉ của bạn nhé. Chúng tôi sẽ dùng nó để chuyển câu trả lời đến với bạn.

▶ CHUYÊN GIA KHUYẾN BẠN

Nhằm giúp các bạn tìm được cho mình một phương pháp hợp lý trong việc tiếp cận và lựa chọn nghề nghiệp, *Góc chia sẻ* sẽ liên tục giới thiệu tới bạn những lời khuyên của các chuyên gia tư vấn hướng nghiệp thế giới.

▶ 10 bước để lập kế hoạch cho nghề nghiệp tương lai của bạn

1. Chuẩn bị một cuốn sổ và cây bút để ghi lại những khám phá của bạn về bản thân và nghề nghiệp.

2. Điều đầu tiên đáng quan tâm là sở thích của bạn.

Trong cuộc sống hàng ngày, những công việc thế nào khiến bạn vui vẻ? Trên lớp bạn thích học những môn học nào? Nếu bây giờ cho bạn làm một việc tùy thích, cái đầu tiên bạn nghĩ đến là gì? Vì sao nó thu hút bạn? Liệt kê ra những hoạt động khiến bạn thích thú trong hai năm vừa rồi. Bạn sẽ tự khám phá được những điều thú vị về bản thân mình.

3. Sở trường của bạn là gì?

Giờ đây bạn đã biết bạn thích làm gì và nó liên quan thế nào đến những nhóm ngành

nghề khác nhau. Bạn cần phải làm rõ khả năng của mình. Hãy lập một danh sách những ưu thế nổi trội của bạn. Bạn học khá nhất những môn học nào? Hoá học? Sinh học? Hay ngoại ngữ? Lịch sử?

Để rõ hơn về năng lực của mình, bạn có thể tham khảo thêm địa chỉ:

http://www.d.umn.edu/student/loon/car/selfcare/arear_transfer_survey.htm

4. Quan niệm, nguyên tắc về cuộc sống của bạn là gì?

Quan niệm và nguyên tắc sống có ảnh hưởng sâu sắc tới sự thoả mãn của bạn với nghề nghiệp đã chọn. Bạn có quan trọng việc phải sống ở một nơi cố định? Bạn có luôn hướng tới sự mạo hiểm? Bạn có thường quan tâm tới những người xung quanh không?... Hãy lập ra một bảng kê cho chính mình nhé!

5. Nghiên cứu kỹ lưỡng về các nghề nghiệp.

Bộ sách này chính là một công cụ tốt cho bạn. Tìm hiểu những yếu tố mà từng nghề nghiệp hấp dẫn bạn, như trình độ học vấn cần thiết, mức lương bổng, điều kiện làm việc, triển vọng và nhiều thứ khác nữa... Ghi ra những nghề nghiệp bạn thấy thích thú và phù hợp.

6. So sánh khả năng và sở thích của bạn với những nghề nghiệp bạn vừa lựa chọn.

Nghề nào thích hợp nhất với khả năng, sở thích, cá tính của bạn? Có thể đó chính là nghề nghiệp dành cho bạn. Bạn cũng có thể thử làm

một bài trắc nghiệm trên Internet tại một số địa chỉ sau:

<http://www.choicedegree.com>

<http://www.schoolfinder.com/careers/3step1.asp>

<http://www.jobfutures.ca/>

7. Xác định mục tiêu nghề nghiệp.

Bạn đã lựa chọn nghề nghiệp nào phù hợp nhất với bạn. Giờ có thể xác định mục tiêu lớn bạn muốn đạt tới trong nghề nghiệp đó và bắt đầu một kế hoạch để thực hiện. Ví dụ trong 10 năm nữa, bạn muốn trở thành một lập trình viên hàng đầu tại Việt Nam.

8. Chọn trường, ngành học phù hợp với mục tiêu nghề nghiệp và học lực.

Bạn có thể tìm thấy thông tin này ở ngay Tủ sách hướng nghiệp - Nhất nghệ tinh.

9. Tham khảo ý kiến của gia đình bạn bè, nhờ họ đánh giá tính thực tế trong kế hoạch của bạn.

10. Khi không còn điểm gì vướng mắc nữa, dán kế hoạch của bạn lên tường và bắt đầu nỗ lực thực hiện nó từ ngày hôm nay.

Kinh nghiệm: Hãy nhớ rằng, quyết định những mục tiêu cho sự nghiệp của bạn không phải là một công việc nhanh chóng chỉ cần mất một vài giờ. Đó là một quá trình lâu dài. Bạn có thể quyết định lĩnh vực mà mình muốn theo đuổi và sau đó, trong một vài tháng tới, có những quyết định cụ thể hơn.

► Ý KIẾN CỦA BẠN

Trên đây là những lời khuyên của các chuyên gia hướng nghiệp, còn bạn, bạn nghĩ thế nào? Hãy chia sẻ ý kiến của bạn với mọi người.

Chúng tôi xin gợi ý một số đề tài:

* Chúng ta cần phải bắt đầu suy nghĩ nghiêm túc về nghề nghiệp từ khi nào?

* Bạn nghĩ gì về công tác hướng nghiệp trong nhà trường? Nếu bạn là người chịu trách nhiệm về vấn đề này, bạn sẽ làm gì?

* Nghề nghiệp nào gây ấn tượng mạnh cho bạn, tại sao?

* Bạn thường dựa vào những tiêu chí nào khi chọn ngành, nghề?

* Bạn nghĩ sao về việc nối nghiệp cha (mẹ)? Bạn có chịu áp lực về điều này không?

.....

Những ý kiến hay, thú vị của bạn sẽ được chọn đăng, kèm theo một khoản nhuận bút nhỏ.